

HUWELIJKSDWANG

GEBRUIK BIJ
ELKE VORM VAN
HUISELIJK GEWELD
EN KINDER-
MISHANDELING
DE MELDCODE!

WAT IS EEN GEDWONGEN HUWELIJK?

Bij huwelijksdwang dwingen ouders, familie of de gemeenschap iemand tot een huwelijk. Er is geen vrije partnerkeuze: één (of beide) heeft geen zeggenschap over de sluiting van het huwelijk en stemt er niet mee in. Er wordt druk uitgeoefend op de toekomstige huwelijkspartner(s), die van subtiel tot zeer dwingend kan zijn. Men ziet dit huwelijk als een manier om (familie en/of gemeenschaps) belangen veilig te stellen, familierelaties te versterken of om problemen op te lossen. Ook zaken als het bewaken van de familie-erf, het verkrijgen van een verblijfsvergunning voor een partner uit het herkomstland en online shaming kunnen een reden voor huwelijksdwang zijn. Het huwelijk kan voor de wet gesloten zijn of voor een religieuze of traditionele instantie. Een religieus of traditioneel gesloten huwelijk zonder dat er een wettig huwelijk is gesloten, wordt in Nederland niet erkend. Als (één van de) huwelijkspartners minderjarig is spreken we van een kindhuwelijk. Huwelijken waarin minderjarigen zijn betrokken, worden eveneens voor de Nederlandse wet niet erkend. Huwelijksdwang wordt gezien als een vorm van huiselijk geweld (schadelijke praktijk), mogelijk eengerelateerd en kan strafbaar zijn.

Voorkomen is beter dan genezen: wees alert op signalen die kunnen wijzen op een gedwongen huwelijk, want eenmaal getrouwd is het heel moeilijk om dit weer terug te draaien. Denk goed na over welke vragen je (kunt) stellen en vraag altijd advies bij een expert: https://www.huwelijksdwangenachterlating.nl/sites/www.huwelijksdwangenachterlating.nl/files/downloads/10_tips_om_het_gesprek_over_huwelijksdwang_aan_te_gaan_0.pdf

SIGNALEN: HOE KAN IK ZIEN DAT IEMAND MET HUWELIJKSDWANG TE MAKEN HEEFT?

Voor de buitenwereld is huwelijksdwang meestal niet zichtbaar. Soms tonen slachtoffers licht verzet, maar uit angst, schaamte of loyaliteit aan de familie schikken zij zich meestal naar in de keuze van familie of gemeenschap. Het is belangrijk om te letten op een verandering in het gedrag van mensen of een verandering in de situatie. De volgende signalen, of een combinatie ervan, kunnen een indicatie zijn voor (dreiging van) huwelijksdwang:

- Zich afsluiten voor sociale contacten
- Verandering in uiterlijk en kleding, meer bedekt
- Tekenen van mishandeling, geweld of zelfverwonding
- (Langdurige) afwezigheid op school of werk
- Verzoek voor lang familiebezoek in of een onverwachte reis naar het buitenland
- Controle door familieleden

RISICOFACTOREN: WIE IS EXTRA KWETSBAAR VOOR HUWELIJKSDWANG?

Mensen die tot één of meer van onderstaande groepen behoren lopen een verhoogd risico om te maken te krijgen met huwelijksdwang:

- Meisjes, jonge vrouwen en mannen uit een gesloten gemeenschap met vastomlijnde opvattingen over genderrollen, seksualiteit en de verhoudingen tussen man en vrouw en m.n. als zij daar een andere opvatting over hebben.
- Mensen met een migratieachtergrond, bij wie eer en kuisheid voorop staat of uit een orthodox religieus milieu
- Personen in een sterk afhankelijke positie, zonder netwerk buiten de familie of eigen inkomen
- Personen met een afhankelijke verblijfsvergunning.

FEITEN EN CIJFERS

- Het aantal mensen dat te maken heeft gehad met huwelijksdwang wordt geschat tussen 338 en 957 per jaar. Dat is meer dan het aantal meldingen van 181 per jaar.
- Huwelijksdwang komt vooral voor:
 - bij jongeren tussen 16 en 25 jaar;
 - bij mensen uit gemeenschappen met een migratie- of religieuze achtergrond, zoals uit Afghanistan, Irak, Iran, Koerdistan, Marokko, Pakistan, Somalië, Syrië, Turkije; onder Surinaams-Hindoestanen, Sikhs en Roma en in streng christelijke gemeenschappen in Nederland.

ADVIES / MELDEN

Voor advies, melden en/of doorverwijzing naar opvang en/of andere hulp, bel:

- [Veilig Thuis](https://www.veiligthuis.nl) **0800 20 00**
- [Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating \(LKHA\)](https://www.landelijkknooppunt.nl) **070 34 54 319**
- Bij acuut gevaar bel **112**.

Bij vermoedens van huwelijksdwang wordt Het Landelijk Expertise Centrum Eengerelateerd Geweld (LEC-EGG) betrokken: www.rijksoverheid.nl/contact/contactgids/landelijk-expertise-centrum-eengerelateerd-geweld. Dit zorgt voor de veiligheidscheck en is de toetsingsautoriteit voor de politie.

HUWELIJKSDWANG

AANDACHTSPUNTEN VOOR DIT TYPE GEWELD BIJ HET DOORLOPEN VAN DE 5 STAPPEN IN DE MELDCODE

Maak bij (vermoedens van) huwelijksdwang gebruik van de meldcode Huselijk geweld of de meldcode eergerelateerd geweld.

- Vraag advies en raadpleeg altijd een deskundige. Huwelijksdwang vraagt specifieke expertise, ondermeer vanwege de betrokkenheid van de omgeving.
- Neem direct contact op met de politie bij acute dreiging van de veiligheid.
- Voer veiligheidshalve het gesprek met de partner en familieleden alleen na taxatie van risico's door een deskundige.
- Als het slachtoffer in het buitenland is achtergelaten, voer dan i.v.m. de veiligheid geen gesprek met ouders, partner of familie.

MEER INFORMATIE

Zie de bronnen en de factsheet eergerelateerd geweld.

Als het slachtoffer in het buitenland is neem dan direct contact op met het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating LKHA. Jongeren kunnen anoniem chatten met Fier en Sterk Huis, dit zijn gespecialiseerde behandelcentra. Ook Veilig Thuis heeft een chatfunctie voor alle leeftijden.

BRONNEN HUWELIJKSDWANG

Dit bestand geeft een overzicht van organisaties die betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van de [bijbehorende factsheet](#) en van beschikbare achtergrondinformatie (bronnen).

BETROKKEN ORGANISATIES

In het maken van deze factsheet over huwelijksdwang voor professionals in alle beroepen die een [meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) en/of de [meldcode eergelateerd geweld en schadelijke praktijken](#) hanteren, hebben de volgende organisaties input geleverd:

- Het [Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating](#). Voor vragen en/of opmerkingen over de factsheet, kunt u e-mailen met de hoofdauteur: Diny Flierman, diny.flierman@veiligthuishaaglanden.nl.
- Fier - expertise en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties, expertisegroep eergelateerd geweld en schadelijke praktijken.
- GGD GHOR Nederland
- Landelijk Expertisecentrum Eergelateerd Geweld, Korps nationale politie, www.politie.nl/onderwerpen/eergelateerd-geweld.html
- Movisie
- Sterk Huis
- Veilig Thuis
- Vereniging Vertrouwensartsen Kindermishandeling (VVAK)/ Veilig Thuis
- Verwey-Jonker Instituut

BRONNEN

De volgende documenten en informatiebronnen geven meer informatie over de signalen van huwelijksdwang, risicofactoren, en dingen om op te letten bij het doorlopen van de

[5 stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) en/of de [meldcode eergelateerd geweld en schadelijke praktijken](#).

Documenten

- Bakker, H., Storms, O. (maart 2022). De Meldcode bij (vermoedens van) eergelateerd geweld. www.movisie.nl/publicatie/meldcode-vermoedens-eergelateerd-geweld-0
- Checklist EGG (eergelateerd geweld. Eergelateerd geweld | politie.nl
- Herken de signalen en ga in gesprek. Tips voor professionals. www.huwelijksdwangenachterlating.nl/sites/www.huwelijksdwangenachterlating.nl/files/downloads/signaalkaart.pdf
- 10 tips om het gesprek over huwelijksdwang aan te gaan www.huwelijksdwangenachterlating.nl/10-tips-om-in-gesprek-te-gaan-over-huwelijksdwang-0
- Factsheet Huwelijksdwang. www.kis.nl/sites/default/files/2022-08/factsheet-huwelijksdwang.pdf (2015)
- Handreiking kindhuwelijken en informele huwelijken. www.huwelijksdwangenachterlating.nl/sites/www.huwelijksdwangenachterlating.nl/files/downloads/handreiking_informele_en_kindhuwelijken_def.pdf
- Janssen, J. (2017). Focus op eer. Een verkenning van eerzaken voor politieambtenaren en andere professionals. Den Haag: Boom criminologie. Onder meer voor relatie tussen eergelateerd geweld en huwelijksdwang. www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/onderwerpen/eergelateerd-geweld/2018/13-huwelijksdwang-wat-ziet-de-politie_j_janssen-2018.pdf

- Smits van Waesberghe, E., Sportel, I., Drost, E., Eijk, E. van, & Diepenbrock, E. (2014). Zo zijn we niet getrouwd. Een onderzoek naar omvang en aard van huwelijksdwang, achterlating en huwelijksgevangenschap. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut. www.verwey-jonker.nl/doc/vitaliteit/7414_Zo%20zijn%20we%20niet%20getrouwd_web.pdf
- Tahir, Naema N. (2021). Understanding Arranged Marriage: An Unbiased Analysis of a Traditional Marital Institution. [PDF] Understanding Arranged Marriage: An Unbiased Analysis of a Traditional Marital Institution | Semantic Scholar
- E-learning Schadelijke Praktijken (augeo.nl)
- Signaleren en handelen | Handreiking voor professionals | Reik thuiszitters de hand (toezichtsociaaldomein.nl)
- Liefde kent geen dwang, podcast van het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating. https://open.spotify.com/show/7azsnqzPivcHmXvwSC1x4T?si=gneFShC9TO-qvPx_Zc6kHSQ&nd=1

Websites

- Website Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating: www.huwelijksdwangenachterlating.nl
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huwelijksdwang/huwelijksdwang-voorkomen
- www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/huwelijksdwang
- www.augeo.nl/Huwelijksdwang
- [Eergelateerd geweld | politie.nl](http://Eergelateerd%20geweld%20|%20politie.nl)
- www.fier.nl/verwijzen/eergelateerd-geweld
- www.kis.nl/project/platform-eer-en-vrijheid
- www.nederlandwereldwijd.nl/hulp-bij-nood/huwelijksdwang
- Movisie.nl